

JAANUAR						
E	T	K	N	R	L	P
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

VEEBRUAR						
E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

MÄRTS						
E	T	K	N	R	L	P
31						1 2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

APRILL						
E	T	K	N	R	L	P
		1	2	3	4	5 6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

MAI						
E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

JUUNI						
E	T	K	N	R	L	P
30						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

NÕMME KINDLUSRAUDTEE

Peeter Suure merekindlus 100

2014 – SADA AASTAT ESIMISE MAAILMASÕJA ALGUSEST.

Tänavu möödub 100 aastat esimese maailmasõja algusest. Ükski sõda pole väärt hea sõnaga meenutamist, aga unustada sõda ei tohi. Esimene maailmasõda tähendas sõjategevust enam kui 4 miljonil ruutkilomeetril, rinnete kogupikkuseks hinnatakse 3000 km. Sõda puudutas ligikaudu kolmveerandit 20. sajandi alguse maailma rahvastikust. Eestist saadeti sõtta 100 000 meest. Seda sõda peeti tooraine-allikate, turgude, kapitali ekspordi, mõjupiirkondade ja asumaade pärast. Toona Vene tsaaririigi koosseisu kuulunud Eestis hakati sõja eel rajama ulatuslikku kaitserajatiste süsteemi, mille eesmärgiks oli kaitsta Venemaa pealinna Peterburgi. Peeter Suure merekindlust, nagu neid kaitsekindlustusi nimetati, hakati rajama nii Eestisse kui ka Soome. Tallinna ümbruses, sealhulgas Nõmmel, ehitati tunnelid, teid, sildu, üsna ühetüübilisi, samas aga küllaltki esinduslikke jaamahooneid, veetorne, varjendeid, barakke sõjaväelaste jaoks, kahurite ja suurtükide aluseid ning enam kui 200 kilomeetrit raudteed nende teenindamiseks.

Kitsarööpmelise raudtee Nõmme-Väike jaam Hiiumäel (algseti sõjaväebarakk, jaamahoone alates 1919).

Kindlusraudtee Rahumäe jaama hoone, 1980-ndatel aastatel.

Nõmme-Kindluse jaama hoone Hiiumäel.

Kindlusraudtee puitsild Rahumäel, 1914.

Kitsarööpmelise kindlusraudtee ringdepoo Hiiumäel.

Kitsarööpmelise rongi peatus Nõmme turu juures.

Kitsarööpmelise raudtee raudbetoonsild Rahumäel, 1927.

Vaade suusariippetornist „suslane“ Väana raudteel, 1960. aastad.

Kindlusraudtee Pääsküla jaama hoone Vabaduse puistee ääres

Kitsarööpmeline rong Nõmmel, 1950. aastad.

Vana-Pääsküla

Jalakäijate sild üle Pääsküla jõe endise kindlusraudtee silla kohal.

Nõmme kindlusraudtee teabetahvel.

Siinse kitsarööpmelise kindlusraudtee keskus oli Nõmme-Kindluse jaam, kus asus kogu merekindluse kõige suurejoonelisem ehitus - vedurite ringdepoo. Ringdepos oli 25 remondiboksi ja 360 kraadi ulatuses pööratav platvorm, mille abil sai vedureid ka ümber pöörata. Praegu on ringdepoo eravalduses ja avalikkusele suletud. Ringdepoo vääriks aga uhkemat saatust, näiteks Nõmme ühe kultuurikeskuse või militaarmuseumina. Peeter Suure merekindluse ehitamiseks hakati omal moel valmistuma juba sajandi esimesel kümnendil. Suure ehitustöö läks lahti aastal 1911, kuigi tsaar Nikolai II andis välja oma ukaasi töödega alustamiseks alles 1913. aastal. Merekindlust ehitati kogu I Maailmasõja jooksul. Nii näiteks valmis ringdepoo alles 1919. aastal. Pärast sõda hakkasid rajatised kaotama oma esialgset tähtsust, ei leidnud enam kasutamist ja hakkasid lagunema. Väga paljud neist on aga tänini alles ning moodustavad ajaloolaste hinnangul olulise osa siinsetest militaarpärandid, olles enamikus ka muinsuskaitse all.

Loe veel:
Leho Lõhmus, "Nõmme kindlusraudtee", Koolibri, 2011.

Möödunud aasta oli Eestis kultuuripärandi aasta, mille juhtmõtteks oli „Pärandita pole pärijat - pärijata pole pärandit“. Kultuuripärandi aastal virgutati inimesi mõistma, et rahvapärandi hoidmine on igaühe kohus. Nõmme Tee Selts tõi pärandiaasta ka Nõmmele, koostades ja paigaldades kunagisele kindlusraudtee tammile, nüüdsele kergliiklusteele, neli teabetahvli Nõmme kindlusraudtee kohta. Nii saab iga kergliiklusteel liikuja aimu sellest üsna suurejoonelisest militaarstruktuurist. Kergliiklustee vääriks aga iseloomuliku nime, näiteks Kitsarööpatee. Selles oleks viide nii tee minevikule kui ka tänapäevasele kasutusele.

- Kindlusraudtee rööbasteed
- Kindlusraudtee jaamad
- Kindlusraudtee muud objektid

JUULI						
E	T	K	N	R	L	P
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

AUGUST						
E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

SEPTEMBER						
E	T	K	N	R	L	P
						1 2 3 4 5 6 7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

OKTOOBER						
E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	4 5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

NOVEMBER						
E	T	K	N	R	L	P
						1 2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

DETSEMBER						
E	T	K	N	R	L	P
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				